

Fekete Réka Bianka (Szegedi Tudományegyetem)

Az Európai Unió szerepe a polgári részvétel előmozdításában a digitális térben

A 21. században a digitalizáció a globális fejlődés egyik legmeghatározóbb mozgatórugója, amely mélyrehatóan átalakítja mindennapjainkat. Az Európai Unió felismerve a digitális átalakulás jelentőségét, számos kezdeményezést indított a polgárok digitális kompetenciáinak fejlesztésére, a digitális szakadék csökkentésére és az inkluzív digitális társadalom kialakítására.

Jelen tanulmány célja, hogy feltárja, milyen mértékben járul hozzá az Európai Unió a digitális átálláshoz és milyen hatással van ez a folyamat a polgárok digitális részvételére. Kutatásom során számos szakirodalmat, valamint az Európai Unió intézményeinek hivatalos oldalait tanulmányoztam a digitális részvétel, a digitális átállás és az EU digitális stratégiáinak témakörében. Emellett 2010-től kezdődően elemeztem a magyar digitális programok, stratégiák átalakulását és az EU-s finanszírozás hatásait a hazai projektekre.

Az Európai Unió számos kezdeményezése (pl. polgári kezdeményezés, „Ossza meg velünk véleményét!”) sikeresen ösztönzi a polgári részvételt. Az EU aktívan vesz részt a digitális tér biztonságának garantálásában és a dezinformáció elleni küzdelemben. Azonban a digitális átállás egyenlőtlen, és számos kihívás áll fenn, mint például a digitális szakadék, a kiberbiztonsági fenyegetések és az adatvédelemmel kapcsolatos aggályok.

Következtetéseim szerint, az EU-s programok és finanszírozás kulcsfontosságú a digitális társadalom kialakításában. A jövőben fontos a további együttműködés az EU és a tagállamok között a digitális szakadék csökkentése és az inkluzív digitális társadalom kialakítása érdekében.

Fekete Róbert (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

Rendszer és folyamat – a kibernetika filozófiai kritikája Gilbert Simondon individuáció-elméletében

Gilbert Simondon *L'Individuation à la lumière des notions de forme et d'information* (Individuáció a forma és az információ fogalmainak fényében) című 1958-as doktori disszertációjában az individuáció fogalmának egy radikálisan újszerű, interdiszciplináris megközelítését fejti ki. Simondon grandiózus individuációfilozófiája ugyanakkor egy megváltozott fogalomalkotási módot is életre hív, mely során a szerző számos reáltudományos diskurzusból építkezik, és legfontosabb referenciapontját a termodinamika és kvantummechanika mellett, a korai vagy elsődrendű kibernetika képezi. Előadásom homlok-

terében ennek az összefüggésnek a megvilágítása áll. Célom egyszersmind rekonstruktív és kritikai jellegű. Egyfelől annak a hatáskontextusnak a feltárására vállalkozom, amely a francia gondolkodó munkája és a kibernetikai gondolkodás között húzódik; másfelől a kibernetika alapfogalmainak – különösképpen a rendszer és az operativitás fogalmainak – filozófiai kritikáját és továbbélését kívánom bemutatni Simondon individuáció-elméletében. Amellett érvelek tehát, hogy Simondon gondolkodásában az individuáció értelmezhető a korai kibernetika projektjének kritikájaként és folyamatfilozófia felőli újrafogalmazásaként.

Fenyő Dániel (PTE Kerényi Károly Szakkollégium)

Transzkulturális emlékezet és restauratív esztétika Tolnai Ottó Szeméremékszerek című regényfolyamában

Előadásom fókuszában a transzkulturális emlékezet és a restauratív esztétika működése áll Tolnai Ottó *Szeméremékszerek* című regényfolyamában. A *Szeméremékszerek* három kötetének egyik sajátossága, hogy olyan imaginárius teret hoz létre, amelyben az Osztrák–Magyar Monarchia, a jugoszlávizmus és a délszláv háború emlékezete sajátos kölcsönhatásba kerül a regény cselekményének idején zajló menekültválsággal. Tolnai Ottó írásában a társadalmi és politikai kérdések egy általam restauratív esztétikának nevezett keretben jelennek meg. A *Szeméremékszerektől* távol áll az idegenség esztétikai tapasztalatának bevett megjelenítési formája, amely annak hozzáférhetetlenségét hangsúlyozza; ehelyett az idegent a múlt emlékezetének felhasználásával teszi ismerőssé, a menekültek az elbeszélő képzeletében restauratív funkciót kapnak, mégpedig a nosztalgikus emlékenyomokból felépülő imaginárius államalakulathoz kapcsolódó éthosz helyreállításának a szubjektumává válnak. Az emlékezet tehát a regényfolyamban nem valamiféle immanens, lezárt történeti tapasztalatot jelent, hanem különféle emlékezetek és csoportrepresentációk kölcsönös egymásra hatását. Az előadás célja a délszláv háború és a menekültválság emlékezetének, valamint egyéb kulturális és intertextuális elemek egymásra hatásának vizsgálata Tolnai Ottó regénytrilógiájában. Az elemzéssel arra kívánok rámutatni, hogy milyen prózapoétikai megoldásokon keresztül lehetséges nyelvileg megkonstruálni az idegennel szembeni szolidaritást, valamint hogy a délszláv háború emlékezete, majd a menekültválság tapasztalata hogyan alakította ki a restauratív esztétika kereteit Tolnai prózájában.